ARCHEOLOGIENOTA

POPERINGE KOMSTRAAT
(prov. WEST-VLAANDEREN)

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Auteurs: Bart BARTHOLOMIEUX,
Tina BRUYNINCKX

Monument Vandekerckhove nv
Oostrozebekestraat 54
8770 INGELMUNSTER

Afdeling Archeologie
Projectcode: 2016K256

- **Administratieve gegevens**

➔ Initiatiefnemer: zie privacyfiche
➔ Erkende archeoloog: Bart Bartholomieux, OE/ERK/Archeoloog/2016/00127
➔ Erkende archeoloog rechtspersoon: Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat 54, 8770 Ingelmunster, OE/ERK/Archeoloog/2015/00031
➔ Locatiegegevens: Poperinge, Komstraat (zie plan in bijlage 2 en 3 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)
➔ Lambertcoördinaten: X: 35109.2, Y: 173360.4; X: 35292.7, Y: 173514.1
➔ Kadastergegevens: Poperinge, afdeling 2, sectie C, percelen 986b, 987f & 992g (zie plan in bijlage 4 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)

- **Aanleiding vooronderzoek**

➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

- **Resultaten vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**

➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

- **Gemotiveerd advies**

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig, alle relevante beschikbare bronnen zijn teruggevonden en zijn geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kan gesteld worden dat:

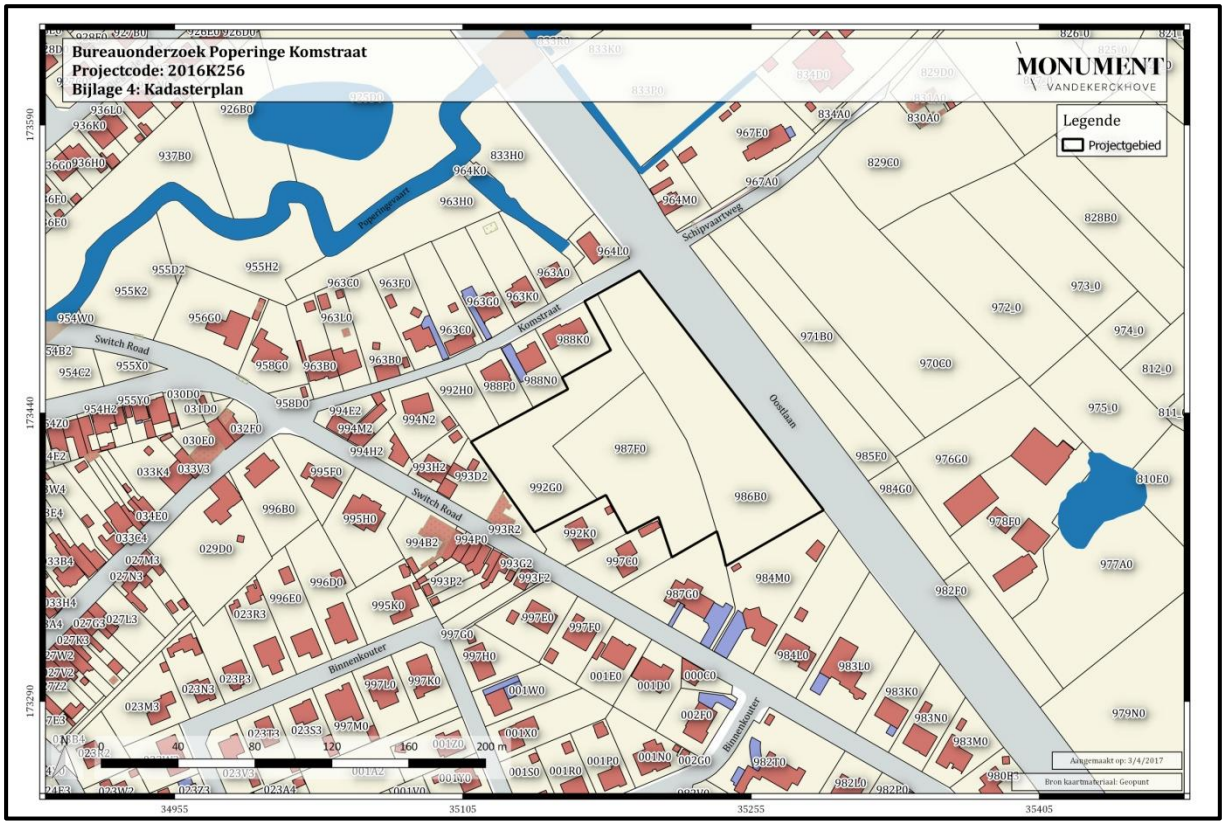
- er, gezien de ligging van het projectgebied op iets hoger gelegen grond nabij de oude Vleterbeek, een zekere verwachting is voor de aanwezigheid van archeologische sporen binnen het onderzoeksgebied.
- de kans op de aanwezigheid van een steentijd artefactensite eerder laag wordt ingeschat.
- de voorziene werken (gebouwen, wegenis met riolering, bufferbekkens,…) zullen resulteren in een vernieling van het eventueel aanwezige archeologische bodemarchief
- het terrein de laatste eeuwen voornamelijk in gebruik was als akker of weidegrond en er zijn geen duidelijke indicaties dat de bodem verstoord werd, met uitzondering van een smalle strook in het noorden palend aan de Komstraat.

De resultaten van het bureauonderzoek leverden onvoldoende informatie op om met zekerheid een uitspraak te doen over de af- of aanwezigheid van archeologisch erfgoed op het projectgebied. Verder vooronderzoek is dan ook noodzakelijk. Om de aanwezigheid en eventuele waarde van archeologisch erfgoed op het terrein correct te kunnen inschatten wordt een proefsleuvenonderzoek geadviseerd.[1] Uit dat onderzoek moet blijken of een archeologisch vervolgonderzoek onder de vorm van een opgraving nodig is. Aangezien de gronden pas vrij zullen zijn vanaf 1/11/2017 dient verder onderzoek te gebeuren volgens het uitgesteld traject.

Hieronder worden de voorwaarden beschreven waaraan de verschillende onderzoeksfases moeten voldoen.

- **Planafbakening**

De totale site heeft een oppervlakte van circa 1,34ha en dient integraal onderzocht te worden door middel van proefsleuven (zie figuur 1).

Figuur 1: Kadasterplan met situering van het projectgebied.

[1] De keuze voor deze onderzoeksmethoden wordt gemotiveerd in hoofdstuk 2.5. van het verslag van resultaten.

- **Vraagstelling**

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de ontwikkeling van het projectgebied. Hieronder worden de specifieke (niet limitatieve) onderzoeksvragen per methode weergegeven. Het onderzoek is succesvol beëindigd wanneer de vraagstellingen succesvol kunnen worden beantwoord:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Wat is de aard van de sporen en/of artefacten (bewoning, funerair, ambachten,…)?
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Zijn er indicaties dat de bodem (deels) verstoord is?
- Wat is de bodemopbouw?
- Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van een (goed bewaarde) steentijd artefactensite?
- Is er verder archeologisch onderzoek nodig in de vorm van een archeologische opgraving? Zo ja, specifieer.

- **Plan van aanpak**

Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied worden parallelle proefsleuven aangelegd over het volledige onderzoeksgebied. Bij de inplanting bedraagt de afstand tussen de proefsleuven minimum 12m en maximum 15m (van middelpunt tot middelpunt). Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed en bij voorkeur noordwest-zuidoost georiënteerd. Op die manier is er het meeste kans om sporen van oude landelijke gebouwen die in de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen hoofdzakelijk zuidoost-noordwest zijn georiënteerd, aan te snijden. De sleuven worden op deze manier ook dwars geplaatst op de meer noordelijk gelegen oude Vleterbeek (huidige Poperingevaart). De sleuven worden ononderbroken aangelegd, behalve ter hoogte van het kleine zijbeekje dat het projectgebied van zuid naar noord doorsnijdt. Dit beekje verscheen pas op de historische kaarten vanaf 1884. Per sleuf wordt machinaal een profielput aangelegd, op een dermate manier dat er een

geschrankt patroon ontstaat en men in feite om de 25m een zicht heeft op de bodemopbouw van het onderzoeksterrein. Bijkomend worden waar nodig kijkvensters aanleggen om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen. Er wordt 12,5% van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van sleuven en kijkvensters. Op die manier is er een maximale info voor een minimale kost.

Figuur 2: Sleuvenplan.

Op figuur 2 wordt de inplanting van tien proefsleuven voorgesteld. Deze zijn noordwest-zuidoost georiënteerd, in de lengterichting van het terrein en dwars op de beekvallei van de oude Vleterbeek die zich ten noorden van het projectgebied bevindt. Twee sleuven worden onderbroken ter hoogte van het kleine zijbeekje. Indien van de vooropgestelde inplanting van de proefsleuven wordt afgeweken, wordt dit gemotiveerd in het verslag van resultaten van het proefsleuvenonderzoek.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (bijvoorbeeld brandrestengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van het proefsleuvenonderzoek dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het vooronderzoek moet niet uitgevoerd worden indien de geplande verkavelingswerken, waarvoor deze archeologienota wordt opgesteld, niet zullen worden uitgevoerd. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden.

- **Gewenste competenties**

Het veldwerk wordt uitgevoerd door minstens 2 gediplomeerde archeologen, die permanent op de site aanwezig zijn. Daarnaast wordt conform de Code van Goede Praktijk een aardkundige betrokken bij het veldwerk, deze dient echter niet permanent op het terrein aanwezig te zijn.

➔ In het kader van het proefsleuvenonderzoek dient zeker één van de uitvoerende archeologen ten minste 220 werkdagen veldervaring te hebben met onderzoek op zandleembodems. Beide archeologen dienen te beschikken over minstens 20 werkdagen veldervaring wat betreft proefsleuvenonderzoek in landelijk gebied. Minstens één van de uitvoerende archeologen moet beschikken over een ruime kennis betreffende grondsporen en vondstmateriaal uit de metaaltijden, de Romeinse periode, de middeleeuwse periode en de nieuwe tijd, alsook een basiskennis over vondsten uit de steentijd.
➔ Gedurende alle fases van het veldwerk dient een aardkundige op afroep beschikbaar te zijn op het terrein. De aardkundige moet beschikken over aantoonbare ervaring met zandleembodems.

- **Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk**

Er zijn geen voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.